

Sygn. akt I ACz 46/13

POSTANOWIENIE

Dnia 12 lutego 2013 roku

Sąd Apelacyjny w Krakowie, Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSA Jan Kremer

Sędziowie: SSA Wojciech Kościołek

SSA Władysław Pawlak

po rozpoznaniu w dniu 12 lutego 2013 roku w Krakowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa E. K.

przeciwko (...) spółce akcyjnej w W.

o zadośćuczynienie

na skutek zażalenia powoda na postanowienie Sądu Okręgowego w Kielcach z dnia 19 listopada 2012 roku, sygn. akt I C 3098/12

postanawia:

- 1. uchylić postanowienie z dnia 16 listopada 2012 r.;**
- 2. uchylić postanowienie z dnia 19 listopada 2012 r.**

Sygn. akt I ACz 46/13

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy w Kielcach stwierdził swą niewłaściwość rzeczową i sprawę z powództwa E. K. przeciwko (...) spółce akcyjnej w W. przekazał do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Jędrzejowie.

W uzasadnieniu swojego rozstrzygnięcia Sąd Okręgowy wyjaśnił, że postanowieniem z dnia 16 listopada 2012 r. wyłączono do odrębnego rozpoznania i rozstrzygnięcia sprawę z powództwa E. K. przeciwko stronie pozwanej o zapłatę kwoty 60.000 zł tytułem zadośćuczynienia za krzywdę doznaną w związku ze śmiercią swojego brata. Wskazał, że żądanie zadośćuczynienia pieniężnego za naruszenie dobra osobistego jest roszczeniem o charakterze majątkowym. Zliczeniu podlega wartość kilku roszczeń dochodzonych przez jednego powoda, a nie wartość roszczeń kilku powodów. Zdaniem Sądu Okręgowego, skoro pierwotny pozew obejmował roszczenia kilku powodów niebędących ani współuczestnikami jednolitymi ani koniecznymi, to żądania w zakresie ustalenia wartości przedmiotu sporu co do zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych każdego z powodów zostały zliczone odrębnie, a w odniesieniu do powoda E. K. na kwotę 60.000 zł.

Sąd Okręgowy stwierdził swoją niewłaściwość rzeczową, ponieważ dochodzona przez powoda kwota, jest niższa od wymienionej w art. 17 pkt 4 k.p.c. wartości przedmiotu sporu, której przekroczenie uzasadniałoby właściwość rzeczową sądu okręgowego. Natomiast przekazanie sprawy do Sądu Rejonowego w Jędrzejowie Sąd Okręgowy uzasadnił

posiadaniem przez powoda miejsca zamieszkania w okręgu tegoż Sądu i dyspozycją przepisu art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych.

Powyższe postanowienie zaskarżył zażaleniem w całości powód i wniósł o jego uchylenie.

Zaskarżonemu orzeczeniu zarzucił naruszenie przepisów prawa procesowego art. 72 § 1 pkt 2 k.p.c. poprzez jego błędną wykładnię i niezastosowanie.

W uzasadnieniu przytoczył stanowisko judykatury, w którym wyrażono pogląd, że współuczestnictwo żony i dzieci osoby, która zginęła w wypadku samochodowym, w procesie o zapłatę odszkodowania i rentę wytoczonym przeciwko zakładowi ubezpieczeń ma charakter współuczestnictwa formalnego. Wskazał, że rozdzielenie spraw i przekazanie sprawy niniejszej do Sądu Rejonowego będzie skutkowało przedłużeniem procesu, koniecznością powołania tych samych dowodów w odrębnych procesach, toczących się przed różnymi rzeczowo sądami. Konieczność kilkukrotnego przesłuchiwanie powoda wpłynie negatywnie na jego stan psychiczny, gdyż dotyczy tragedii rodzinnej, śmierci jego brata.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie zasługuje na uwzględnienie, przy czym z jego treści wynika także kwestionowanie orzeczenia o rozłączeniu spraw do oddzielnego rozpoznania i rozstrzygnięcia. Skutkowało to uchyleniem orzeczeń Sądu Okręgowego z dnia 16 listopada 2012 r. i 19 listopada 2012 r.

Wydanie w dniu 16 listopada 2012 r. postanowienia o wyłączeniu do odrębnego rozpoznania i rozstrzygnięcia sprawy z powództwa E. K. przeciwko (...) spółce akcyjnej w W. o zapłatę kwoty 60.000 zł tytułem zadośćuczynienia stanowi w istocie zarządzenie Sądu o charakterze materialno - technicznym. Nadto zostało wydane bez podstawy prawnej. Należy podkreślić, że w przypadku współuczestnictwa formalnego, a z takim rodzajem kumulacji podmiotowej mamy do czynienia w przedmiotowej sprawie, ustawodawca nie przewidział w drodze czynności zarządzenia o charakterze materialno - technicznym możliwości podziału sprawy, wyłączenia sprawy współuczestnika formalnego do odrębnego rozpoznania pod osobną sygnaturą a następnie stwierdzenia niewłaściwości rzeczowej i przekazania tak wyłączonej sprawy do innego sądu. Jak wynika z treści art. 218 k.p.c., w przypadku podmiotowej kumulacji roszczeń przybierającej w szczególności formę współuczestnictwa formalnego z art. 72 § 1 pkt 2 k.p.c., rozpoznanie lub rozstrzygnięcie jednego z kilku roszczeń współuczestników formalnych możliwe jest jedynie na oddzielnie zarządzanej rozprawie. Zarządzenie oddzielnej rozprawy nie skutkuje jednak podziałem sprawy, lecz prowadzi jedynie do oddzielnego rozpatrywania jej części (por. orzeczenie Sądu Wojewódzkiego dla m. Łodzi z dnia 5 marca 1970 r. II CR 268/70).

W tym stanie rzeczy Sąd Apelacyjny, uchylił zarządzenie z dnia 16 listopada 2012 r., któremu zewnętrznemu została nadana forma postanowienia, jako wydane bez podstawy prawnej.

Sąd Apelacyjny zauważa, że naprawienie szkody wyrządzonej naruszeniem dóbr osobistych, co do zasady następuje przez usunięcie jego skutków poprzez stosowne zachowania i oświadczenia, a zadośćuczynienie jest ich pochodną, przy czym możliwe jest dochodzenie wyłącznie tego ostatniego. Zwrócenia uwagi wymaga to, że nie wdając się w przyczyny obecnego stanu rzeczy odnośnie dochodzenia naruszenia dóbr osobistych, sytuacja w której roszczenie skierowane jest do ubezpieczyciela wydaje się nie obejmować możliwości żądania innych działań poza zapłatą zadośćuczynienia. Okoliczności tej nie można pomijać przy rozpoznawaniu spraw tej kategorii. Wreszcie obowiązkiem sądu jest dbałość o sprawność postępowania i koncentrację materiału dowodowego na co trafnie wskazał skarżący. Nie można także pominąć orzeczeń Sądu Najwyższego z dnia 20 stycznia 1977 r. IV CZ 6/77 / LEX nr 7903 /, i z dnia 29 stycznia 2008 R. IV CZ 7/08 / LEX nr 492175 / wskazujących na to że poszkodowanie w jednym wypadku drogowym kilku osób stanowi przesłankę współuczestnictwa materialnego. Z tych przyczyn zaskarżone orzeczenie uległo uchyleniu.

Sąd Apelacyjny orzekł jak w punktach 1 i 2 sentencji na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c.